

2022-09-21

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: 2022-00830

Redogörelse av kommunala grund- och grundsärskolors anmälningar om elevers upprepade eller längre frånvaro vårterminen 2022

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen noterar informationen i tjänsteskrivelse daterad den 21 september till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet är en redogörelse över grund- och grundsärskolors anmälningar om elevers upprepade eller längre frånvaro vilka inkommit till Valfärd skolas verksamhetsstöd under vårterminen 2022. Syftet med redogörelsen är att informera kommunstyrelsen, som huvudman för de kommunala skolorna, om hur Valfärd skola bedriver arbetet med frågan om elevers frånvaro, ge information om antalet frånvaroanmälningar/inledda utredningar och det utvecklingsarbete som pågår.

Skolan är skyldig att utreda en elevs frånvaro om den är upprepade eller längre. När en sådan utredning har inletts ska skolan anmäla elevens frånvaro till huvudmannen. Skolan ska genom sin utredning ta reda på vilka de bakomliggande orsakerna till frånvaron är, med syfte att vidta effektiva åtgärder för att vända elevens frånvaro till närvaro.

Redogörelsen visar att 79 anmälningar om frånvaro inkommit till huvudmannen under vårterminen 2022 och att antalet anmälningar per skolenhet varierar mellan 0 och 19 stycken. Majoriteten av anmälningar rör elever i årskurser 6 till och med

9. Verksamhetsstödet arbetar för att utveckla olika delar inom området, t.ex. genom en seminariereserie om tre tillfällen som genomförs under hösten 2022 i Nacka, med deltagare från olika verksamheter och med olika roller.

Ärendet

Ärendet är en redogörelse över grund- och grundsärskolors anmälningar om elevers upprepade eller längre frånvaro vilka inkommit till Valfärd skolas verksamhetsstöd under vårterminen 2022. Syftet med redogörelsen är att informera kommunstyrelsen, som huvudman för de kommunala skolorna, om hur Valfärd skola bedriver arbetet med frågan om elevers frånvaro, ge information om antalet frånvaroanmälningar/inledda utredningar och det utvecklingsarbete som pågår.

Skolan är enligt skollagen skyldig att utreda frånvaron om en elev har upprepade eller längre frånvaro. Skolan är därtill skyldig att anmäla elevens frånvaro till *huvudmannen* när en sådan utredning har inletts. (Mer om när skolans utredningsskyldighet inträder behandlas längre ned i skrivelsen.)

Att elever närvarar i skolan är en förutsättning för att de ska få ledning och stimulans och för att de ska nå målen för utbildningen. För en elev med omfattande frånvaro innebär frånvaron att eleven inte får möjligheten att utvecklas så långt som möjligt - även i de fall eleven når målen för utbildningen. Eleven får inte den utbildning som hen har rätt till och inte samma förutsättningar i livet som andra elever.

Del I Vad säger skollagen?

Skolplikt och rätt till utbildning

Skolplikten omfattar barn som är bosatta i Sverige (vissa undantag finns). Den innebär en *rätt* till kostnadsfri grundläggande utbildning och även en *skyldighet* för eleven att delta verksamheten.

Ansvaret för att skolplikten uppfylls, och att barnet får sin utbildning, delas mellan vårdnadshavare, huvudman och barnets hemkommun. I korthet:

- Vårdnadshavaren ska se till att barnet kommer till skolan.
- Huvudmannen för den skola där barnet går ska se till att barnet fullgör sin skolgång.
- Hemkommunen ska se till att alla skolpliktiga barn i kommunen har en skolplacering och ska vid behov samordna insatser med samhällsorgan,

organisationer eller andra som berörs. Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att elevens vårdnadshavare inte har gjort vad denne är skyldig att göra för att så ska ske, får hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter. Föreläggandet får förenas med vite.

7 kap. 2-3 §§ och 20-23 §§ skollag (2010:800)

Skolan ska utreda frånvaron

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan.

När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. Huvudmannen ska då snarast lämna uppgiften vidare till elevens hemkommun.

7 kap. 19 a § skollag (2010:800)

Varför ska frånvaron utredas?

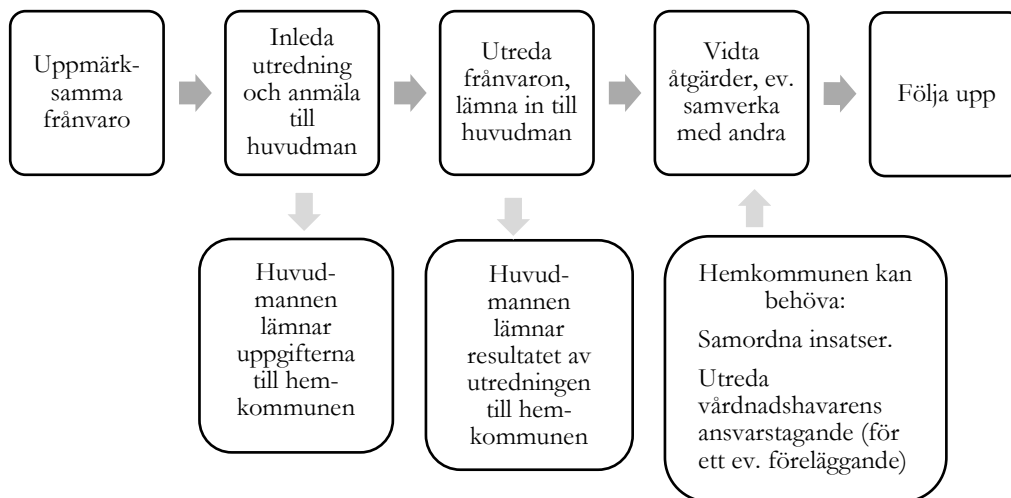
Skolan ska utreda en elevs frånvaro för att förstå vilka de bakomliggande orsakerna till elevens frånvaro är. Syftet med det är att skolan ska kunna vidta adekvata och effektiva åtgärder för att vända elevens frånvaro till närvaro. *Samling för skolan Prop. 2017/18:182 s. 57-58*

När inträder skolans utredningsskyldighet?

Skolan ska utreda elevers frånvaro i det fall frånvaro är *längre eller upprepad*. Det finns ingen generell förklaring till vad *längre eller upprepad frånvaro* avser, utan det ska avgöras i det enskilda fallet vilket framgår i förarbetet till skollagen:

”Det bör utifrån omständigheterna i det enskilda fallet avgöras exakt hur många tillfällen som en elev kan vara frånvarande under en viss tidsperiod eller hur många dagar eleven kan vara frånvarande i sträck innan utredningsskyldigheten inträder.” *Samling för skolan, prop. 2017/18:182 s. 57*

Bild över processen i stora drag:

Del 2 Hur arbetar Välfärd skola med denna fråga?

Uppmärksamma frånvaro

I schema- och frånvarosystemet Infomentor registrerar skolan frånvaro och närvaro för eleverna för varje obligatorisk lektion/pass. Då barnet är sjukt anmäler vårdnadshavare barnets frånvaro i systemet. Om en elev uteblir från en lektion och frånvaron inte är anmäld av vårdnadshavare är skolan skyldig att meddela vårdnadshavarna. Det görs oftast genom att skolan ser till att ett automatiskt meddelande går ut till vårdnadshavarna via Infomentor.

Rektor ansvarar för att skolan har rutiner för att upptäcka elever med frånvaro och för att ta ställning till om skolan behöver inleda en utredning om frånvaron. I de flesta skolor är det elevernas mentor som har uppgiften att upptäcka frånvaro bland "sina" eleverna.

Inleda utredning och anmäla till huvudman

När skolan inlett en utredning anmäler skolan elevens frånvaro till verksamhetsstödet via en digital länk med givna frågor och uppgifter att fylla i. Verksamhetsstödet lämnar informationen vidare till elevens hemkommun (till utbildningsenheten i det fall barnet är folkbokfört i Nacka).

Utredda frånvaro

I samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan utreder skolan elevens frånvaro för att ta reda på vilka de bakomliggande orsakerna till frånvaron är. Vem på skolan som leder utredningen varierar. På vissa skolor är

det elevens mentor och på andra kurator eller specialpedagog. Hur omfattande en utredning är/blir varierar beroende på omständigheterna i de olika fallen. När skolan är färdig med utredningen ska de inkomma med resultatet av utredningen till verksamhetsstödet. Det görs via en digital länk med givna frågor och uppgifter att fylla i.

Slutligen lämnar verksamhetsstödet resultatet av utredningen vidare till elevens hemkommun (till utbildningsenheten i det fall barnet är folkbokfört i Nacka). Detta för att de kan behöva agera utifrån sitt ansvar som hemkommun, t.ex. att samordna insatser vid behov.

Vidta åtgärder

Utifrån resultatet av utredningen om frånvaro vidtar skolan åtgärder för att vända elevens frånvaro till närvaro. I det fall skolan behöver stöd i arbetet kan skolan beställa det genom Barn-och elevhälsans stödteam (tidigare Pedagog- och logopedgruppen). I detta skede kan skolan också behöva samverka med andra instanser, så som socialtjänsten.

Följa upp

Skolan följer upp hur de vidtagna åtgärderna har fungerat och vilken effekt de haft. Om frånvaron kvarstår så behöver skolan göra förändringar i åtgärderna eller vidta nya, för att därefter följa upp elevens situation på nytt.

Del 3 Inkomna anmälningar vårterminen 2022

I tabellen nedan framgår att Nackas kommunala skolor totalt gjorde 79 stycken anmälningar om frånvaro när de inlett en utredning. Detta motsvarar 1 procent av totalt ca 10 600 elever. I tabellen framgår också antalet inkomna anmälningar per skolenhet och hur många elever som går på respektive skola.

Skola	Skolform	Vt-22 Antal inkomna anmälningar	Vt-22 Antal elever i skolan per juni månad	Vt-22 Andel anmälningar, av skolans totala elevantal
Björknässkolan	grsk	3	1044	0
Björknäs träningskola	grsär	0	16	0
Boo Gårds skola	grsk	1	644	0
Borgvallaskola	grsk	0	151	0
Eklidens skola	grsk	0	912	0
Eklidens grundsärskola	grsär	3	35	9
Ektorps skola	grsk	0	271	0
Igelboda skola	grsk	4	180	2
Jarlbergsskola	grsk	2	152	1
Järla skola	grsk	1	691	0
Myrans heldagskola	grsär	0	21	0
Myrsjöskolan	grsk	18	1288	1
Neglinge skola	grsk	1	313	0
Orminge skola	grsk	4	317	1
Saltsjöbadens samskola	grsk	19	1000	2
Saltsjö-Duvnäs skola	grsk	0	335	0
Sickla grundsärskola	grsär	0	44	0
Sickla skola	grsk	2	427	0
Sigfridsborgs skola	grsk	0	728	0
Skuru skola	grsk	1	230	0
Stavsborgsskolan	grsk	11	564	2
Sågtorpsskolan	grsk	4	533	1
Vilans skola	grsk	4	229	2
Älta skola	grsk	1	525	0
		79	10650	1

I denna tabell nedan framgår antal anmälningar fördelade per årskurs.

Åk	Antal anmälningar
FKL	2
1	3
2	5
3	8
4	3
5	6
6	11
7	11
8	20
9	10
Totalt	79

Av statistiken ovan framgår att antalet anmälningar om frånvaro per skola varierar mellan 0 och 19 stycken. Att en skola inte har gjort någon anmälan behöver nödvändigtvis inte betyda att skolan inte har något pågående frånvaroärende eftersom skolan kan ha ett inlett en utredning och gjort anmälan till huvudmannen föregående termin.

Statistiken visar likväl att åtta skolor inte gjort någon anmälan om frånvaro till huvudmannen. Det kan betyda att det bland dessa skolor inte har funnits någon elev med sådan frånvaro att en frånvaroutredning behövt inledas. Det skulle också kunna betyda att skolorna har inlett en utredning men inte anmält frånvaron till huvudmannen. En annan förklaring skulle kunna vara att skolorna haft elever med upprepad eller längre frånvaro men inte inlett en frånvaroutredning.

Det kan även konstateras att majoriteten av anmälningarna om frånvaro rör elever som går i årskurserna 6 till och med 9.

Verksamhetsstödet utvecklingsarbete

Verksamhetsstödet uppfattning är att arbetet med elevers närvaro/frånvaro kontinuerligt behöver ses över och ständigt utvecklas. Arbetet kring elevers närvaro/frånvaro är omfattande och behöver bedrivas på flera nivåer – lokalt på skolorna, centralt inom Valfärd skola och på övergripande nivå genom samverkan mellan olika nämnder i kommunen och övriga samhällsinstitutioner.

Verksamhetsstödet driver därför följande arbete, i samarbete med den centrala barn- och elevhälsan:

- Under hösten 2022 genomförs en seminarieriserie om tre tillfällen i Nacka. Seminarierna – som genomförs av Ifous, i samarbete med Uppdrag Psykisk Hälsa Region Stockholm – handlar om att främja närvaro, utreda frånvaro och samverka kring frånvaro. Anmälda till seminarieriseringen är representanter från samtliga rektorsområden och näst intill varje enskild skola; speciallärare och specialpedagoger, biträdande rektorer, kuratorer, skolpsykologer och skolsköterskor finns bland deltagarna. Därtill är personer från den centrala barn- och elevhälsan, verksamhetsstödet, utbildningsenheten, socialtjänsten, barn- och ungdomspsykiatri och första linjen¹ anmälda.
- Ett nytt, effektivare och mer ändamålsenligt, system för skolors anmälningar om frånvaro till huvudmannen kommer införas. Verksamhetsstödet undersöker just nu olika alternativ.
- Den skriftliga informationen och vägledningen, som finns tillgänglig för skolorna i den så kallade Rektorshandboken², är under utveckling. Bland annat utarbetas ett kartläggningmaterial, som skolor kan använda i utredningar om frånvaro.
- Uppföljningen på huvudmannanivå är under utveckling. Målsättningen är att göra uppföljning och analyser av både den totala frånvaron (registrerad i Infomentor) och antalet inkomna anmälningar från skolor (då skolan inlett en utredning om en elevs frånvaro.) Lämpligtvis förs dialoger och diskussioner kring detta med rektorer och biträdande rektorer.

¹ Första linjen är ett samarbete mellan Nacka kommun och primärvården i Nacka där barn och unga med mild till måttlig psykisk ohälsa kan få stöd och behandling tillsammans med sina föräldrar.

² I Rektorshandboken har verksamhetsstödet samlat stöd och vägledning till skolorna kring olika områden. Den ligger under chefsstödsidorna på nacka.se

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Att skolor utreder elevers frånvaro i de fall elever har upprepad eller längre frånvaro är betydelsefullt för att kunna vidta effektiva och adekvata åtgärder för att vända elevens frånvaro till närvaro. Att barn och ungdomar närvarar i skolan ger dem bättre förutsättningar att nå målen för utbildningen och att utvecklas så långt som möjligt vilket i sin tur ger bättre livsförutsättningar efter avslutad skolgång.

Helena Ekwall

Linda Sundelin

Enhetschef verksamhetsstödet

Utbildningsstrateg verksamhetsstödet

Välfärd skola

Välfärd skola